

Herijking ruimtelijk Erfgoedbeleid

Rijssen - Holten

Naar Erfgoed 2.0

Versie;
Datum;

voor vaststelling
31 januari 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	5
2. Het doel en de visie van ruimtelijk erfgoed in Rijssen – Holten (opinie commissie Grondgebied)	6
3. Erfgoed 2.0 in actie (uitvoering aan het college).....	8
4. Ambitie en prioritering (opinie commissie Grondgebied).....	15
5. Conclusie	18

Bijlage 1. Stand van zaken activiteiten vanuit 2015.....	19
Bijlage 2. De introductie van 3 divisies voor bescherming.....	20
Bijlage 3. Doorkijk erfgoed onder de nieuwe Omgevingswet	22
Bijlage 4. De erfgoedadviesraad adviseert het college over erfgoedzaken	23
Bijlage 5. Erfgoed versterken via een themagerichte aanpak.....	24
Bijlage 6. Erfgoed organisaties en samenwerking	26
Bijlage 7. Erfgoed en marketing, info en promotie en digitalisering	27
Bijlage 8 Financiering van Erfgoed	29

Naar Erfgoed 2.0

In 2015 werd in onze gemeente de Erfgoednota vastgesteld. Het huidige monumentenbeleid was in 2013 aan een evaluatie onderworpen en werd in de twee volgende jaren verbreed naar een visie op Erfgoed. De drie pijlers van behouden, ontwikkelen en beleven kregen niet alleen in het nieuwe beleid meer aandacht, ook in de praktijk nam de maatschappelijke interesse in erfgoed de laatste jaren toe.

De jaarlijkse Open Monumentendag maakt dat inwoners en toeristen in de gelegenheid worden gesteld gemeentelijke en/of Rijksmonumenten te bezichtigen. Een bezoek aan de Dijkerhoekse molen en de Dionysiuskerk in Rijssen was voor mijzelf een mooie gelegenheid om de waarde van deze mooie monumenten ook aan mijn kinderen door te geven.

Daarnaast spaarden en plakten we met het hele gezin de stickers die de lokale Jumbo vestiging uitgaf. Een waardevolle stickeractie die Rijssen voor even weer in de ban bracht van onder meer het Rijssens erfgoed. Iedereen wilde het stickerboek vol krijgen en op sociale media ontstond een levendige handel in de stickers. Bovendien riep het verhalen op van 'hoe het vroeger was' en maakte het dat het (culturele) erfgoed weer onderwerp van gesprek werd.

Ook de financiële middelen die de gemeente zelf jaarlijks beschikbaar stelt zijn een steun in de rug voor diverse initiatiefnemers om het erfgoed dat ze in handen hebben, te behouden of in ere te herstellen. De afgelopen jaren is het beschikbare budget meer dan volledig gebruikt en is de financiële reserve, die in het verleden is opgebouwd, een beetje kleiner geworden. Dat zie ik als een positieve ontwikkeling. Het betekent dat het geld niet op de bank staat, maar daar terecht komt waar het ons erfgoed tot zijn recht laat komen. Als ik alleen de inzet al noem die is gepleegd om de Engelse tribune van Rijssen Vooruit te bewaren, dan verdient dat niet alleen alle lof en waardering, het laat ook zien dat er behoefte bestaat om het erfgoed te behouden, zodat ook de generaties na ons ervan kunnen genieten.

De Erfgoedpluim, die een paar jaar geleden door de Erfgoedadviesraad in het leven is geroepen, is tevens een mooie manier om jaarlijks twee initiatieven onder de aandacht te brengen. Het waardeert de inzet van de initiatiefnemers, krijgt in de lokale media aandacht en zorgt daarmee voor bekendheid voor het erfgoed en stimuleert andere eigenaren om ook in beweging te komen.

Al met al mooie resultaten die de afgelopen jaren zijn bereikt en goede voorbeelden van hoe de visie praktijk is geworden. Maar daarmee zijn we er niet. Deze nieuwe nota gaat een stap verder; we gaan op weg naar Erfgoed 2.0. Het behouden, ontwikkelen en beleven, krijgt ook de komende jaren een vervolg. Een belangrijke toevoeging die in dit nieuwe beleid wordt gedaan, is dat het erfgoed in categorieën zal worden ingedeeld. Hiermee blijven we al ons erfgoed waarderen en bieden we eigenaren die een extra stapje willen zetten om het erfgoed te versterken hiervoor de mogelijkheid.

De groei van het aantal gemeentelijke monumenten maakt dat er door een groeiende groep initiatiefnemers een beroep kan worden gedaan op financiële middelen die de gemeente beschikbaar heeft. Naast de groeiende roep tot behoud en versterking van het erfgoed maakt dit dat het ook noodzaak blijft om additionele middelen te zoeken om het erfgoed ook in de komende jaren in voldoende mate te kunnen ondersteunen. Hier ligt een uitdaging voor samenleving en gemeente om deze visie te kunnen realiseren.

Al met al ligt er een mooi en vooral uitdagend stuk waarmee we de komende jaren nog beter de inzet voor het erfgoed tot zijn recht kunnen laten komen. Een nieuwe aanzet om erfgoed te laten leven!

1. Inleiding

In september 2015 stelde de gemeenteraad de Erfgoednota 2015-2019 vast. Dit was een belangrijke stap om het ruimtelijk erfgoed in Rijssen-Holten meer handen en voeten te geven. Er zijn diverse erfgoedzaken opgepakt. Zoals de installatie van de Erfgoedadviesraad en de introductie van de Erfgoedpluim. Diverse projecten, verordeningen, nota's zijn uitgevoerd, geactualiseerd en afgerond. Activiteiten hebben een structurele plek gekregen in de gemeentelijke organisatie. Het fundament is in 2015 gelegd. Nu is het tijd om de erfgoedtaken verder uit te bouwen en de erfgoednota uit 2015 te herijken.

Het gaat in deze nota om het ruimtelijk (onroerend) erfgoed als onderdeel van de fysieke leefomgeving, zoals monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen. Deze nota gaat niet in op immaterieel erfgoed.

Deze nota 'Herijking ruimtelijk Erfgoedbeleid Rijssen-Holten' kent geen lange verhalen, maar is meer actiegericht opgesteld. Dit om focus te houden en het reeds ingezette Erfgoedbeleid in Rijssen-Holten door te zetten. Binnen enkele jaren zal naar verwachting de kern van dit Erfgoedbeleid integraal meegenomen worden in de Omgevingsvisie Rijssen-Holten.

In het tweede hoofdstuk komt het doel en de visie aan de orde. Vervolgens in hoofdstuk drie volgen de actiepunten voor de komende jaren. De bepaling van de ambities en prioriteiten komen in hoofdstuk vier aan de orde. Afgesloten door een conclusie in hoofdstuk 5. In de bijlagen zijn achtergronden en nadere informatie te vinden over onderwerpen die in deze nota naar voren komen.

De wereld om ons heen is in beweging. Ook als het gaat om de omgang met erfgoedzaken. Daar staat tegenover dat niet alles opnieuw hoeft te worden bedacht. De erfgoednota uit 2015 biedt een goede basis en perspectief voor de lange termijn. Daarom is het niet nodig om de nota uit 2015 geheel te actualiseren. De kern van de erfgoednota kan behouden blijven. Veel zaken zijn afgerond zoals in bijlage 1 is beschreven. Hierdoor ontstaat ruimte om nieuwe activiteiten op te pakken.

2. Het doel en de visie van ruimtelijk erfgoed in Rijssen – Holten (gemeenteraad)

Het doel van erfgoedbeleid

Het doel van de gemeente Rijssen-Holten is om voor haar ingezetenen een prettige woon- en leefomgeving te creëren en in stand te houden. De gemeentelijke ambities op het gebied van het ruimtelijk erfgoed, zowel voor wat betreft het erfgoed als de ruimtelijke kwaliteit, krijgen inhoud en waardering door het gebruik en de beleving van de woon- en leefomgeving, door jong en oud.

De gemeente wil daarom het zorgvuldig behoud van de in cultuurhistorisch opzicht waardevolle gebouwen, gebieden, landschapselementen en -structuren bevorderen. Waar het kan wordt ontwikkeling mogelijk gemaakt en worden nieuwe passende functies – herbestemming – toegestaan. Inpassing van het erfgoed in nieuwe stedelijke en landschappelijke structuren wordt bevorderd. Door middel van gerichte activiteiten en communicatie wordt de beleving van erfgoed en ruimte versterkt.

Zo levert het ruimtelijk erfgoed een essentiële bijdrage aan de identiteit van de eigen woon- en leefomgeving.

De inzet voor erfgoed is nooit klaar. Erfgoed vraagt doorlopend aandacht en moet dit blijven krijgen. Dat kan door promotie, kennis en netwerkopbouw bij jong en oud, instandhouding, financiën, en praktische hulp bij het onderhoud. Erfgoed kan bij structurele aandacht en vaste activiteiten een duidelijke plek blijven innemen in de samenleving van Rijssen-Holten.

Waarom is een visie ten aanzien van erfgoed belangrijk?

Een visie ten aanzien van ruimtelijk erfgoed is belangrijk. Erfgoed neemt een waardevolle plaats in in de (lokale) samenleving. Ruimtelijk erfgoed geeft **herkenning** van je eigen woonomgeving. Hoe is Rijssen – Holten en omgeving gebouwd en ingericht, zoals het nu is. Je woonomgeving onderstreept en versterkt voor een deel je eigen **identiteit**. Het verleden begrijpen, zorgt voor goede keuzes voor nu en de toekomst, als het gaat bijvoorbeeld gaat om landbouw, het behoud van natuur en landschap en klimaatadaptatie. Daarmee is erfgoed een inspiratiebron en motor voor nieuwe ontwikkelingen. Erfgoed is een thema wat mensen met elkaar **verbindt** en vormt ook voor een verbinding tussen diverse beleidsterreinen en organisaties. Het weerspiegelt een **gezamenlijk** verleden. Bij het ontbreken van aandacht en ondersteuning van erfgoed is de kans groot dat de inrichting van woonomgeving haar **bijzondere karakter en eigenheid** steeds meer verliest. Rijssen en Holten met het buitengebied hebben een lang en **uniek** verleden dat voor zover bekend zeker teruggaat tot de 8^e – 9e eeuw. Dit vraagt om erfgoed op een goede manier door te

gegeven aan de **volgende generatie**. Daarom is een visie en blijvend aandacht voor het ruimtelijk erfgoed belangrijk.

Erfgoed kent in Rijssen-Holten diverse dwarsverbanden. Zo gaat er vanuit **recreatie en toerisme** een grote aantrekkingskracht uit vanwege van het erfgoed. Rijssen-Holten kent unieke landschappen, landschapselementen en gebouwde omgeving. Daarnaast maken erfgoedinstellingen voor het **onderwijs** diverse onderwijsprogramma's en activiteiten mogelijk. Dat alles natuurlijk door de inzet van vele **vrijwilligers, musea, stichtingen** en enthousiaste inwoners van Rijssen-Holten. Vele honderden inwoners steken hun energie en tijd in erfgoedzaken. Hierdoor kan het erfgoed in stand worden gehouden, verder ontwikkeld worden en worden gewaardeerd door **inwoners en bezoekers** van onze gemeente.

3. Erfgoed 2.0 in actie (college)

Om de doelstelling en visie van erfgoed handen en voeten te geven is uitvoering nodig op diverse erfgoedterreinen. Zoals aandacht voor eigenaren, opbouw van kennis, verduurzaming van erfgoed, de promotie van erfgoed en (jaarlijkse) activiteiten. Door deze activiteiten te benoemen en op te pakken krijgt erfgoed een vaste plaats in onze samenleving. Daarbij wordt gedacht aan jong en oud, zoals de doelstelling al aangeeft.

Monumentale en karakteristieke panden

1. Het bestand van aangewezen monumenten/ karakteristieke panden actueel houden en op eigen verzoek van eigenaren of vrijwilligheid uitbreiden.

Monumenten worden specifiek en gemotiveerd aangewezen en kennen een speciale juridische status met instandhoudingsplicht. Karakteristieke panden zijn geen monumenten maar dragen zeker wel bij aan de aantrekkelijkheid van de omgeving.

De aangewezen monumentale panden en objecten zijn goed in beeld. Voor het buitengebied zijn al vele jaren karakteristieke panden aangewezen. Voor het centrum van Rijssen is een inventarisatie naar karakteristieke panden afgerond, maar de vertaling naar juridische regels in het Omgevingsplan volgt nog. Voor het centrum van Holten is een voorselectie gemaakt bij de structuurvisie voor het centrum van Holten. Daarnaast zijn meerdere (deels verouderde) inventarisaties naar karakteristieke en waardevolle panden aanwezig. Hier is geen goed zicht op.

Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat er een herijking van de aangewezen (gebouwde) monumenten plaatsvindt. Op basis van deze herijking dient beoordeeld te worden of de gemeentelijke monumentenlijst al dan niet moet worden opgeschoond.

Voor de als zodanig aangemerkte karakteristieke panden en elementen geldt in principe hetzelfde. Ook een goed inzicht is van de bouwkundige staat van de aanwezige monumenten is daarbij van groot belang. Dit vraagt eerst een investering die echter later kwaliteit oplevert.

Voor nieuw aan te wijzen monumenten kan gedacht worden om binnen enkele tijdperiodes (bijv. 1960-1980, 1980-2000) panden te zoeken die het bewaren en beschermen waard zijn.

2. Inzicht verkrijgen in onderhoudsstaat (verduurzaming) van de aangewezen monumenten door meerjaren-onderhoudsplannen en monumentenadvies te stimuleren.

Om gebouwde monumenten te beschermen en in stand te houden is inzicht in de staat van onderhoud belangrijk. De onderhoudsstaat van voornamelijk monumentale kerken is goed in beeld. Deze panden worden actief beheerd door kerkelijke organisaties. Van enkele

woonhuismonumenten is het monumentenadvies ook bekend. Van veel individuele aangewezen panden ook niet.

Vanuit de gemeente wordt gestimuleerd om periodiek onderhoud aan monumenten uit te voeren. Inzicht in de bouwkundige staat van het monument met daarbij een meerjarenplanning biedt houvast aan eigenaren. De gemeente wil het laten opstellen van dergelijke adviezen stimuleren en waar nodig adviseren om zo'n dergelijk monumentenadvies in te winnen om onderhoudsachterstanden te voorkomen.

Ook in het kader van de energietransitie en verduurzaming van monumenten is kennis en inzicht op dit punt belangrijk. Wat zijn de mogelijk opties voor verduurzaming op het erf of in het gebouw. Met behoud van monumentale waarden. Adviezen en informatie over dit onderwerp moet worden gedeeld met eigenaren.

3. Bij nieuwe aanwijzingen van monumentale, karakteristieke of waardevolle panden en landschapselementen drie divisies introduceren, te weten; 1) gemeentelijke monumenten, 2) karakteristieke panden en objecten en 3) waardevolle panden en objecten.

De gemeente stelt voor om op een andere wijze om te gaan met aanwijzingen voor het behoud van waardevolle panden en (landschaps)elementen. We hadden al gemeentelijke monumenten en karakteristieke objecten. Daar komt een derde categorie bij, namelijk de waardevolle objecten.

Naast de cultuurhistorische waarden van het object zelf speelt bij de aanwijzing ook de bereidwilligheid van de betreffende eigenaar een belangrijke rol. Bij nieuwe aanwijzingen is er een keuzemogelijkheid. Als een eigenaar geen aanwijzing als karakteristiek of monument ziet zitten, dan kan het college kiezen voor een aanwijzing als 'waardevol object'. Daarmee ontstaan er als het ware 3 divisies. Doel is om meer draagvlak te creëren bij eigenaren.

Toch kan het college in het algemeen belang om een pand aan te wijzen zwaarder laten wegen, dan de bereidwilligheid van een eigenaar. Dan is de instemming van de eigenaar of ontwikkelaar niet doorslaggevend. Bijvoorbeeld bij een ontwikkeling of het mogelijk verloren gaan van een pand of element dat als monumentaal of karakteristiek mag worden aangemerkt.

In bijlage 2 is deze nieuwe werkwijze meer toegelicht.

Landschap, archeologie en geomorfologie

4. De bescherming van cultuurhistorische waardevolle landschapselementen en archeologische waarden als erfgoedtaak van de gemeente verder ontwikkelen.

Bescherming en kennis over de ondergrond en geomorfologie is een ontwikkelpunt. Het gaat om de bescherming van bijvoorbeeld, historisch beekdalen, stijlranden, dekzandruggen, leemkuilen met smalspoortrajecten, holle wegen en oude bomenrijen, bomen of houtwallen en landweren. De bescherming is deels terug te vinden in het Omgevingsplan voor het Buitengebied en in bijvoorbeeld de Kapverordening en bomenkaart.

De archeologische waarden- en beleidskaart voor Rijssen - Holten is in 2008 gemaakt en vastgesteld. Vervolgens zijn de archeologische zones en terreinen overgenomen in de bestemmingsplannen / omgevingsplannen. Binnen de gemeente zelf is geen specifieke deskundigheid op het gebied van archeologie aanwezig. Daarom wordt er samengewerkt met een regioarcheoloog. De regioarcheoloog is deskundig en adviseert bij ontwikkelingen of andere zaken met betrekking tot archeologie in de gemeente. In de gemeente is een werkgroep actief op het gebied van archeologie.

Erfgoed integraal afwegen in visies en plannen

5. Het thema erfgoed moet ingebed worden in gemeentelijke Omgevingsvisies en gebiedsvisies en Omgevingsprogramma's en Omgevingsplannen.

De gemeente Rijssen-Holten werkt de komende jaren aan een integrale omgevingsvisie. Een INTEGRALE kijk op cultureel erfgoed biedt kansen om in de omgevingsvisie de identiteit van een gebied te duiden en te verbinden met ambities voor de toekomst. Elke ruimtelijke visie gaat vergezeld van een erfgoed scan. Hierbij kunnen straatwanden, bestratingen, boerderijen, panden of andere elementen worden aangewezen als waardevol. Voor meer informatie zie bijlage 3.

Bij ruimtelijke plannen is erfgoed een vast afwegingskader. De volgende vragen komen hierbij aan de orde. Welke waardevolle objecten zijn binnen het plangebied aanwezig. Is inpassing, herbestemming mogelijk? Hoe is de ontstaansgeschiedenis van het gebied? Kunnen waardevolle elementen uit het verleden een toegevoegde waarde zijn voor een aantrekkelijke omgeving? Basishouding ten aanzien van waardevolle elementen is behouden, inpassen, tenzij andere zwaarwegende belangen onevenredig worden geschaad. Of nieuwbouw passend is in de historische context van de locatie.

Erfgoed kent ook diverse dwarsverbanden met andere beleidsvelden. Bijvoorbeeld bij de energietransitie (zonneparken, windmolens) en de invloed op oude cultuurlandschappen en de verduurzaming van gebouwd erfgoed.

Advies en kennis

6. Het blijven ondersteunen van De Erfgoedadviesraad (Ear).

De erfgoedadviesraad is in 2018 door het college geïnstalleerd en heeft als taak het college op verzoek of uit eigen beweging te adviseren over algemene beleidsuitgangspunten op het gebied van erfgoed. Meer informatie hierover in bijlage 4. Het gaat onder andere om het doen van voorstellen voor het aanwijzen van beschermd erfgoed, het creëren van draagvlak voor erfgoed(zorg) en advisering over het organiseren van publieksactiviteiten zoals de jaarlijkse Open Monumentendag. De kaders waarbinnen de erfgoedadviesraad haar taken uitvoert staan beschreven in het Reglement Erfgoedadviesraad gemeente Rijssen-Holten 2017.

7. Het instellen van een commissie voor ruimtelijke kwaliteit en onafhankelijk deskundig advies.

Onder de Omgevingswet moet elke gemeente een gemeentelijke adviescommissie instellen voor de omgevingskwaliteit. De bestaande commissies voor ruimtelijke kwaliteit, welstand en monumenten komen niet meer terug. De gemeenteraad heeft op 27 januari 2022 besloten om bij inwerkingtreding van de Omgevingswet de commissie ruimtelijke kwaliteit in te stellen. Daarbij ontstaat één verordening. De 'Verordening adviescommissie omgevingskwaliteit en erfgoedkamer gemeente Rijssen – Holten 2022'. Daarbij krijgt de Erfgoedadviesraad een afzonderlijke rol en naam. Namelijk de erfgoedadvieskamer.

De huidige erfgoedadviesraad is een lokaal ingesteld orgaan waarvoor geen wettelijke verplichting bestaat. Daarmee zijn er op basis van de Omgevingswet geen verplichtingen rondom de erfgoedadviesraad. Gelet op de nauwe verwantschap tussen de taken van de erfgoedadviesraad en de commissie ruimtelijke kwaliteit is het ongewenst een losse verordening/los reglement in stand te houden. Dat past niet bij de gedachte van de Omgevingswet (gecoördineerd en beter afgestemd beleid). Het is wel wenselijk de taken van de erfgoedadviesraad duidelijk vast te leggen. De raad heeft specifieke taken op het gebied van erfgoed, het is niet gewenst dat die taken (onbewust) verruimt worden door het toevoegen van de erfgoedadviesraad aan de commissie ruimtelijke kwaliteit. Met de erfgoedadviesraad is afgesproken om 1 jaar na inwerkingtreding van de nieuwe verordening te evalueren of de nieuwe verordening hen voldoende ondersteunt in hun taken. De Ear hecht er aan dat haar huidige adviserende en onafhankelijke positie in de nieuwe situatie tenminste wordt gehandhaafd.

Ruimtelijke kwaliteit wordt voornamelijk getoetst in het kader van welstand. Welstand gaat over het duurzaam bevorderen van de kwaliteit van de bebouwing. De welstandstoets is daarbij een belangrijk instrument. Zeker in gebieden met een historische opbouw. In de gemeentelijke welstandsnota zijn criteria geformuleerd. Het gaat om de samenhang tussen stedenbouwkundige, landschappelijke en architectonische kenmerken. Elk gebied heeft zijn eigen identiteit en daarmee eigen criteria. De welstandsnota gaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet op in het Omgevingsplan.

Het steunpunt cultureel erfgoed voor Overijssel geeft specifiek deskundig advies op het gebied van erfgoed. Het steunpunt helpt gemeenten bij hun wettelijke taken op het gebied van monumenten, historische panden, oude agrarische erven, cultuurlandschap en archeologie. Hieronder valt ook de ervenconsulent. Het platteland is enorm in beweging: herbestemming, sloop en nieuwbouw, klimaatadaptatie, winning van energie. Het onafhankelijke advies van het steunpunt en de ervenconsulenten helpt eigenaren in de zoektocht naar deze vereiste kwaliteit. Zij hebben korte lijnen met beleidsmakers en andere adviseurs.

Draagvlak / promotie en onderwijs

8. Het draagvlak en de kennis over erfgoed via themagerichte aanpak vergroten.

Om meer kennis en draagvlak te creëren en de veelzijdigheid van erfgoed te belichten is het voorstel om per jaar of per twee jaar een thema te kiezen. Het thema kan dan worden verdiept in de vorm van bijvoorbeeld publicaties, activiteiten en bijeenkomsten. Mogelijke thema's worden opgesomd in bijlage 5.

9. Kiezen voor persoonlijk contact tussen gemeente en eigenaren en aanbieden monumentenschildje.

Eigenaren van erfgoed spelen een belangrijke rol. Er wordt ingezet op korte lijnen tussen eigenaren en de gemeente. Persoonlijke aandacht en bezoek op locatie dragen bij aan meer draagvlak voor onderhoud bij eigenaren. Bij bezoek op locatie ontstaat ook een goede indruk van hoe het erfgoed erbij staat.

Door het aanbieden van een monumentenschildje op de gevel van gemeentelijke monumenten kunnen de panden in één oogopslag worden herkend. Het is voor eigenaren ook een manier om hun eigendom naar buiten toe uit te dragen. De ANWB draagt in opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, zorg voor de productie, distributie en verkoop van deze officiële monumentenschildjes. Gemeenten kunnen hier ook schildjes bestellen.

10. Inzetten op onderwijs voor kinderen en jongvolwassenen over erfgoed en de ontstaansgeschiedenis van hun eigen leefomgeving.

In samenwerking met het onderwijswerkveld en erfgoedinstellingen leeractiviteiten ontwikkelen of bestaande leerstof door ontwikkelen. Bijvoorbeeld in de vorm van een rondwandeling of fietstocht met opdrachten en uitleg. Daarbij zoeken we naar thema's die een verbinding leggen tussen het erfgoed en de historie van stad en platteland, het curriculum en de kerndoelen voor het basisonderwijs, de leefwereld van het kind en de tastbare sporen van het verleden in het heden.

11. Een gemeentelijke digitale cultuurhistorische atlas introduceren en promoten.

Het maken van een openbare digitale (GIS) omgeving met de cultuurhistorische waardevolle objecten in Rijssen en Holten. De digitale atlas is een waardenkaart met een breed scala aan erfgoed zaken zoals archeologie, cultuurlandschap, bestaande en afgebroken monumentale / karakteristieke panden en objecten.

12. Bij het erfgoed in Rijssen-Holten wordt de samenwerking gezocht met diverse instanties en instellingen.

Om draagvlak voor erfgoed te verkrijgen en te vergroten en het erfgoed te promoten vindt de gemeente het van belang dat hierbij de samenwerking met diverse instanties, verenigingen, particulieren en instellingen wordt gezocht en onderhouden. Ook het stimuleren van de contacten en samenwerking tussen deze genoemde onderdelen kan hier een onderdeel van uitmaken. Voor een overzicht zie bijlage 6.

13. Het promoten en ondersteunen van Erfgoed door het toekennen van de Erfgoedpluim.

De Erfgoedpluim is een initiatief van de erfgoedadviesraad en is een jaarlijkse aanmoedigingsprijs voor mensen die zich hebben ingezet voor het behoud van een stukje erfgoed in de gemeente. Rond de uitreiking ontstaan veel positieve reacties en nieuwe energie rondom het behoud van erfgoed. Deze manier van promotie heeft een indirecte preventieve werking op het onderhouden van erfgoed. Bijlage 7 gaat hier meer op in.

Financieel

14. Eigenaren doorverwijzen naar subsidie en financieringsmogelijkheden.

Het Rijk stelt subsidie beschikbaar voor rijksmonumenten niet zijnde woonhuizen (Sim). De provincie heeft jaarlijks meerdere subsidies beschikbaar voor projecten met een erfgoed component.

15. Stimuleren dat het jaarlijks beschikbaar budget voor gemeentelijk monumenten wordt aangewend en de raad verzoeken om het budget te vergroten als het einde van de reserve in zicht komt.

De gemeentelijke subsidieverordening voor monumenten heeft tot doel om de gemeentelijke monumenten te ondersteunen bij het (jaarlijks) onderhoud en daarmee de instandhouding van het monument. Jaarlijks is een totaalbedrag van € 38.000 euro beschikbaar. Sinds enkele jaren wordt dit jaarlijkse budget overschreden. Vanuit de in de jaren daarvoor opgebouwde reserve kan nog subsidie worden gehaald. Echter als deze (op zich positieve) tendens zich doorzet, dan komt het einde van de reservepot in zicht. Zie ook bijlage 8.

4. Ambitie en prioritering (gemeenteraad)

Het bepalen van het ambities ten aanzien van ruimtelijk erfgoed is belangrijk. Het gaat hier om de mate waarin er meer of minder ambitie is ten aanzien van de huidige situatie.

Hieronder staan balken met een schuifje. Het midden van de balk geeft de huidige situatie weer. Door de in deze nota beschreven ambities uit te kunnen voeren zijn de schuifjes geplaatst tussen het midden (huidige situatie) en het einde (meest gewenste situatie) situatie.

Door het schuifje te verplaatsen kan meer of minder ambitie worden bepaald ten aanzien van de genoemde onderwerpen. Wel is het zo dat alle drie de onderwerpen een indirecte link met elkaar hebben. Meer aanwijzingen / bescherming vragen ook meer budget en ureninzet en visa versa.

Gelijkblijvende-, meer- of minder structureel budget

Het gaat hierbij om meer, gelijkblijvend of minder budget voor ruimtelijk erfgoed. Grotendeels gaat het hier om het jaarlijks beschikbare budget voor subsidie voor gemeentelijke monumenten. Een klein deel aan advies, en ondersteuning erfgoedadviesraad en aan promotie en draagvlak. De laatste jaren is dit budget niet meer toereikend en wordt gebruik gemaakt van de reserve monumenten. Daarom wordt een verhoging van het budget voorgesteld.

€ 20.000 p/j

€ 38.000 p/j

€ 60.000 p/j

Gelijkblijvende-, meer- of minder structurele ureninzet

Het gaat hier om de gemeentelijke ureninzet ten aanzien van ruimtelijk erfgoed. Meer, gelijkblijvend of minder ureninzet in aantallen fte's per jaar. Nu is voor beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering 0,6 fte beschikbaar en voor toetsing monumentvergunningen en subsidie 0,15 fte. Bij verruiming van de ureninzet kunnen meer erfgoedtaken zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze nota worden opgepakt. Gezien de hiervoor beschreven visie en activiteiten wordt een verhoging van de ureninzet voorgesteld.

0,4 + 0,1 fte

0,6 + 0,15 fte

0,8 + 0,2 fte

Inzetten op meer of minder aanwijzingen / juridische bescherming

Aantal gemeentelijke monumenten (GM) en karakteristieke panden (KP) is nu ongeveer 60 / 150. Als er meer panden / objecten worden aangewezen / juridische bescherming krijgen, kan er meer erfgoed in stand blijven en onderhouden worden. Meer bescherming vraagt daarnaast ook meer ureninzet en budget. Gezien de in hoofdstuk 3 beschreven activiteiten voor aanwijzing van panden / objecten wordt voorgesteld meer objecten aan te wijzen..

GM 30 + KP 50 stuks

GM 60 st + 150 KP st

GM 90 st + 250 KP st

Door prioriteiten te stellen kan bekeken worden wat eerst moet en wat later kan. Niet alles kan tegelijkertijd worden opgepakt. Door de ambities samen te voegen met de gestelde prioriteiten is het mogelijk om een strategie en werkzaamheden de komende jaren vorm te geven. De conclusies in het volgende hoofdstuk geven aan hoe dit samenvalt.

Prioriteitentabel per actiepoint				
	continue	hoog	midden	laag
Panden				
1. Beschermd panden bestand				
2. Inzicht onderhoudsstaat				
3. Nieuwe aanwijzingen 3 divisies				
Landschap en geomorfologie				
4. Bescherming landschap				
Integraal beleidsafweging				
5. Beleid inbedden in visies en plannen				
Advies en kennis				
6. ondersteunen Erfgoedadviesraad				
7. Instellen adviescommissie		* WV		
Draagvlak en promotie				
8. Themagewijs				
9. Persoonlijk contact / schildje				
10. Onderwijs eigen leefomgeving				
11. Digitale cultuurhistorische atlas				
12. Samenwerking				
13. Promoten Erfgoedpluim				
Financieel				
14. Eigenaren doorverwijzen				
15. Stimuleren gebruik budget				

WV = wettelijk verplicht vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet

5. Conclusie

Deze herijking van het ruimtelijk erfgoedbeleid geeft aan welke accenten de komende jaren worden gezet. Zorg voor het cultureel en historisch erfgoed in Rijssen – Holten is een belangrijk thema in de samenleving. Veel organisaties en particulieren zetten zich in voor het behoud van het ruimtelijk erfgoed in de gemeente.

Ook in de gemeenteraad wordt het belang van erfgoed onderschreven. Daarbij is uitgesproken om financieel en in menskracht erfgoed meer te ondersteunen. De ambitie van de gemeenteraad is om meer tijd en middelen te besteden aan erfgoed.

In deze nota wordt een andere werkwijze voorgesteld ten aanzien van het aanwijzen en beschermen van panden en elementen. Ook worden er nieuwe activiteiten en accenten voor de komende jaren gezet. Ingezet wordt op meer en gedifferentieerde bescherming, vergroting van de kennis, meer promotie voor erfgoed en de samenwerking met onderwijs en jeugd.

Eenmaal in de twee jaar vindt een evaluatie plaats aan de hand van de gerealiseerde activiteiten en de behaalde resultaten.

Bijlage 1. Stand van zaken activiteiten vanuit 2015

Voor uitvoering van de Erfgoednota zijn in 2015 tien deelprojecten geformuleerd. Hieronder staat kort de stand van zaken van ieder deelproject zoals destijds is besloten. Grotendeels zijn de tien activiteiten afgerond.

Nr.	Activiteit	Stand van zaken
1	Instellen Erfgoedadviesraad	Erfgoedadviesraad is in maart 2018 geïnstalleerd.
2	Actualiseren Erfgoedverordening	Geactualiseerde versie sinds in februari 2018 in werking.
3	Actualiseren Subsidieverordening gemeentelijke monumenten	De nieuwe subsidieverordening is in werking getreden op 9 april 2019.
4	Opstellen uitvoeringsvoorschriften voor restauratie van monumenten	De uitvoeringsrichtlijn is vastgesteld en gepubliceerd in 2019.
5	Erfgoed Rijssen-Holten op de kaart	De opzet en content voor een digitale kaart met daarop het in de gemeente aanwezige erfgoed zijn gereed.
6	Marketing, informatie en promotie van cultureel erfgoed	Erfgoed informatie op de gemeentelijke website is geactualiseerd. Ieder jaar wordt de erfgoedpluim uitgereikt met daarbij promotie voor lokaal erfgoed en de mens daarachter. Voor de Open Monumentendagen wordt jaarlijks een advertentie/ programma opgesteld en gepubliceerd.
7	Integrale werkwijze, positionering en deskundigheidsbevordering cultureel erfgoed	Lopend.
8	Formuleren kaders voor borging cultureel erfgoed in omgevingsplan	De borging van erfgoed onder de Omgevingswet krijgt gestalte in de Omgevingsplannen die momenteel worden opgesteld. Een van de bestanddelen daarvan is de opname van karakteristieke panden en meer mogelijkheden bij monumentale panden. Dit is verwerkt in het Omgevingsplan Buitengebied en er is een inventarisatie naar karakteristieke panden in de centra gemaakt welke in de omgevingsplannen voor de centra worden opgenomen.
9	Actualisatie/uitbreiding bestand cultureel erfgoed	Eventuele actualisatie/uitbreiding van het bestand aan gemeentelijke monumenten is nog niet gepland. Als kansen zich aanbieden worden die opgepakt. Individuele aanvragen zijn in de laatste jaren actief opgepakt en gehonoreerd als gemeentelijk monument.
10	Inzicht verkrijgen in onderhoudsstaat bestand monumenten	Deels gelukt. Als monumenteigenaren onderhoud willen gaan plegen wordt een meerjarenbegroting en monumentenadvies gevraagd. Dit helpt eigenaren om hun monument beter en gestructureerd aan te pakken. Monumenten waar in de afgelopen jaren niets is aangevraagd is nog geen inzicht in de onderhoudsstaat.

Bijlage 2. De introductie van 3 divisies voor bescherming

Meer bescherming van cultureel en historisch erfgoed. Daartegenover meer keuzevrijheid voor eigenaren bij nieuwe aanwijzingen van panden, objecten en (landschaps)elementen. Het voorstel is om op een andere manier om te gaan met aanwijzingen van ruimtelijk erfgoed. Door te gaan werken met 3 verschillende divisies.

Nieuwe aanwijzingen van een gemeentelijk monument of van karakteristiek pand of element gebeurt op basis van VRIJWILLIGHEID. Hierbij kan de eigenaar aangeven om alleen als waardevol te worden aangemerkt. In specifieke gevallen kan de gemeente (het college van B&W) bepalen om, in het algemeen belang, een object aan te wijzen in een hogere divisie. Bijvoorbeeld om bij dreigende sloop of achteruitgang in de staat van onderhoud van een pand of bij een mogelijke (her)ontwikkeling de instandhouding van een waardevol pand of object te kunnen garanderen.

Doel is om erfgoed meer als positief te ervaren. Hiermee wordt meer draagvlak gecreëerd bij eigenaren. Daarnaast komt in de toewijzing van monumentale of waardevolle objecten een competitie-element en een mogelijkheid om meer te differentiëren.

1e divisie / de gemeentelijke monumenten

De 1e divisie wordt gevormd door de bestaande en de eventuele toekomstige gemeentelijke monumenten. Deze monumenten vallen onder de werking van de Erfgoedverordening. Deze panden / objecten worden juridisch beschermt met als doel instandhouding. Daarnaast hebben eigenaren de mogelijkheid om gebruik te maken van monumentensubsidies. Vanuit deze divisie is het in beginsel niet mogelijk om terug te vallen in een lagere divisie.

Kenmerken;

- Instandhoudingsverplichting, onderhoudsplicht, vergunning bij wijziging, slopen is verboden, aantekening in Het Kadaster.
- Structureel toegang tot subsidies en financiering.
- Incidentele inventarisatie rondes, op (eigen) verzoek.

2e divisie / de karakteristieke panden / elementen

De tweede divisie zijn de karakteristieke panden en elementen. Dit zijn panden / elementen die een duidelijke bijdrage leveren aan het ruimtelijke beeld van de omgeving. Bijvoorbeeld door een combinatie van architectonische kwaliteit en hun prominente plaats in de stedenbouwkundige structuur. Het gaat bijvoorbeeld om een historische boerderij of een bijzondere erfopzet. Om te beoordelen of een object karakteristiek is, wordt onder andere gekeken naar de verhouding van het pand tot de omgeving, de gevelindeling, de detaillering en het materiaalgebruik. Het gaat daarbij om de ruimtelijke beleving van een gebouw en de herkenbaarheid ervan. Dergelijke aangewezen karakteristieke elementen krijgen de mogelijkheden om gebruik te maken van aantrekkelijke financieringsmogelijkheden en meer herbestemmingsmogelijkheden. Bij nieuwbouw of verbouw geldt de voorwaarde dat de karakteristieke verschijningsvorm behouden blijft. De juridische verankering van deze regels landen in het omgevingsplan / bestemmingsplan. Er zijn bouwregels die de karakteristiek beschermen, maar een instandhoudingsverplichting is er niet.

Kenmerken;

- Karakteristiek heeft tot doel behoud van de karakteristieken.
- Bij herbouw / nieuwbouw nieuwe kwaliteit of oude karakteristiek.
- Reguliere omgevingsvergunning, slopen mag na vergunning herbouw / nieuwbouw.
- Incidentele (financiële) acties vanuit gemeente.
- Inventarisaties bij opstellen omgevingsplannen.

3e divisie / de waardevolle panden / elementen

De 3e divisie zijn de waardevolle panden en elementen. Aanwijzingen in deze divisie vormen een signaleringsfunctie. Het doel is om de eigenaar bewust te maken van het feit dat om een heel bijzonder pand gaat. Er geldt geen juridische bescherming en geen specifieke bouwregels voor deze panden, of objecten. Er bestaat dan ook geen mogelijkheden om voordelen, zoals financieren of subsidies toe te kennen aan deze eigenaren. Deze divisie speelt een rol bij het maken van een omgevingsvisie of structuurvisie. Een inventarisatie naar onder andere cultuurhistorisch waardevolle objecten gaan samen met het opstellen van deze visies.

Kenmerken;

- Signaleringsfunctie, stimuleren om in hogere divisie te komen.
- Inventarisaties bij opstellen omgevingsvisie, bijvoorbeeld centrumvisies.

Bijlage 3. Doorkijk erfgoed onder de nieuwe Omgevingswet

De omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan vormen samen de instrumenten om zorg te dragen voor een aantrekkelijke en gezonde fysieke leefomgeving.

De gemeente Rijssen-Holten werkt de komende jaren aan een integrale omgevingsvisie voor de hele gemeente. Een integrale kijk op cultureel erfgoed biedt kansen om in de omgevingsvisie de identiteit van een gebied te duiden en te verbinden met ambities voor de toekomst. De omgevingsvisie beschrijft de maatschappelijke opgave, zoals energie en verduurzaming, woningbouw en de te beschermen kernkwaliteiten van de gemeente.

Los van de omgevingsvisie wordt de ambitie van de gemeente op onderdelen vastgelegd in een programma. Daarin staan ook maatregelen die de gemeente of provincie zichzelf oplegt om de in de omgevingsvisie vastgestelde ambitie te bereiken. Deze twee documenten vormen gezamenlijk het uitgangspunt voor het omgevingsplan.

In het omgevingsplan komen regels ter bescherming van cultuurhistorische waardevolle panden, gebieden en landschapselementen. Het gaat om de bescherming van bijvoorbeeld gemeentelijke monumenten, karakteristieke panden, maar bijvoorbeeld ook van historische waardevolle holle wegen, oude bomen(rijen) of houtwallen. Ook archeologische beschermingszones worden hierin opgenomen.

Deze herijking van het erfgoedbeleid zorgt voor input in de omgevingsvisie. Hoofdstuk 2 vormt de basis voor de input vanuit het ruimtelijk erfgoed in de omgevingsvisie Rijssen-Holten.

Bijlage 4. De erfgoedadviesraad adviseert het college over erfgoedzaken

De Erfgoedadviesraad (EAR) heeft als taak het college op hun verzoek of uit eigen beweging te adviseren over algemene beleidsuitgangspunten op het gebied van erfgoed. Het gaat onder andere om het doen van voorstellen voor het aanwijzen van beschermd erfgoed, het creëren van draagvlak voor erfgoed(zorg) en advisering over het organiseren van publieksactiviteiten zoals de jaarlijkse Open Monumentendag.

De Erfgoedadviesraad adviseert het college op het gebied van cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving. De Erfgoedadviesraad heeft tot taak het college op hun verzoek of uit eigen beweging inhoudelijk te adviseren over:

- wenselijke aandacht voor bepaalde erfgoedthema's en afzonderlijke cultuurhistorisch waardevolle objecten en structuren, categorieën of gebieden;
- erfgoedinventarisaties en selectievoorstellen;
- uitvoering en organisatie van het gemeentelijke erfgoedbeleid;
- het creëren en onderhouden van draagvlak voor erfgoed(zorg) en het stimuleren van kennisvergaring, kennisdeling en publieksactiviteiten.
- Advisering betreft niet de advisering over aanvragen om een omgevingsvergunning of de definitieve aanwijzing van een beschermd erfgoed op grond van de erfgoedverordening.

Op dit moment bestaat de Erfgoedadviesraad uit zeven leden die deskundig zijn op het gebied van erfgoedzorg en/of een van de volgende terreinen van erfgoed, namelijk (historische) bouwkunst, (cultuur)landschap of archeologie. Ook beschikken de leden over lokale historische kennis. De erfgoedadviesraad wordt ambtelijk ondersteund door de medewerker erfgoedbeleid.

De erfgoedadviesraad heeft tot nu toe 12 adviezen uitgebracht. De adviezen zijn digitaal te raadplegen via; <https://www.rijssen-holten.nl/erfgoedadviesraad>

Bijlage 5. Erfgoed versterken via een themagerichte aanpak

Om meer draagvlak voor erfgoed te creëren en allerlei facetten van erfgoed te belichten is het voorstel om dit thema voor thema op te pakken. Per thema kan er een verdieping plaatsvinden in de vorm van publicaties, onderzoek en bijeenkomsten. Zo kunnen er de komende jaren diverse accenten worden gezet. De volgende erfgoedthema's zijn hier bij te benoemen.

Thema's die doorlopend aandacht vragen

1. Archeologie. Het gaat over sporen en resten van menselijke aanwezigheid duizenden jaren geleden in de bodem en onder water. Deze zichtbare en onzichtbare resten vertellen veel over hoe mensen vroeger leefden en werkten. Onze bodem is daarom een archief dat we willen bewaren
2. Landschappen. Bij de zoektocht naar een ander gebruik van het landelijk gebied kan het verleden een inspiratiebron zijn. Nederland beweegt zich naar een zorgvuldiger beheer van bodem, water en natuur. De landbouw staat voor nieuwe uitdagingen. Kennis van de ontginning en het historisch gebruik van het landelijk gebied kan daarbij helpen.
3. Rijks- en gemeentelijke monumenten. Veel mensen van binnen en buiten de gemeente genieten van monumentale gebouwen en historische landschappen in Rijssen - Holten. Door dit erfgoed te beschermen kunnen ook toekomstige generaties er plezier aan beleven.
4. Karakteristieke panden en objecten. Karakteristieke panden en objecten zijn net als monumenten van groot belang bij de beleving van de ruimtelijke kwaliteit van het straatbeeld. De ontstaansgeschiedenis van menig dorp is afleesbaar aan de hand van deze panden. Alhoewel deze panden geen monument zijn, zijn ze zeker waardevol en verdienen daarom bescherming.
5. Verduurzaming van erfgoed. Om ons erfgoed door te geven aan volgende generaties, is aanpassing aan de hedendaagse eisen en wensen van de gebruiker en de leefomgeving een absolute noodzaak. Zeker nu Nederland voor de grote opgave staat om de CO₂-uitstoot drastisch te reduceren en hiermee de opwarming van de aarde tegen te gaan. Deze opgave geldt ook voor monumenten, waarbij het energiezuinig maken van monumenten niet ten koste mag gaan van de monumentale waarden.
6. Digitale ontsluiting van erfgoed informatie. De samenwerking met www.erfgoedrijssenholten.nl /

Thema's die als jaarthema kunnen worden opgepakt

- Agrarisch erfgoed, veemarkt
- Begraafplaatsen en grafmonumenten
- Beschermd cultuurgoederen
- Beschermd stads- en dorpsgezichten
- Gedeeld cultureel erfgoed

- Groen erfgoed
- Herbestemming
- Herinneringserfgoed
- Industrieel erfgoed
- Kastelen en buitenplaatsen
- Maritiem erfgoed
- Mobiel erfgoed & infrastructuur (smalspoortrajecten)
- Molens
- Militair erfgoed
- Religieus erfgoed
- Verbinden van erfgoed en toerisme
- Water en klimaat
- Wederopbouw en de periode na 1965

.

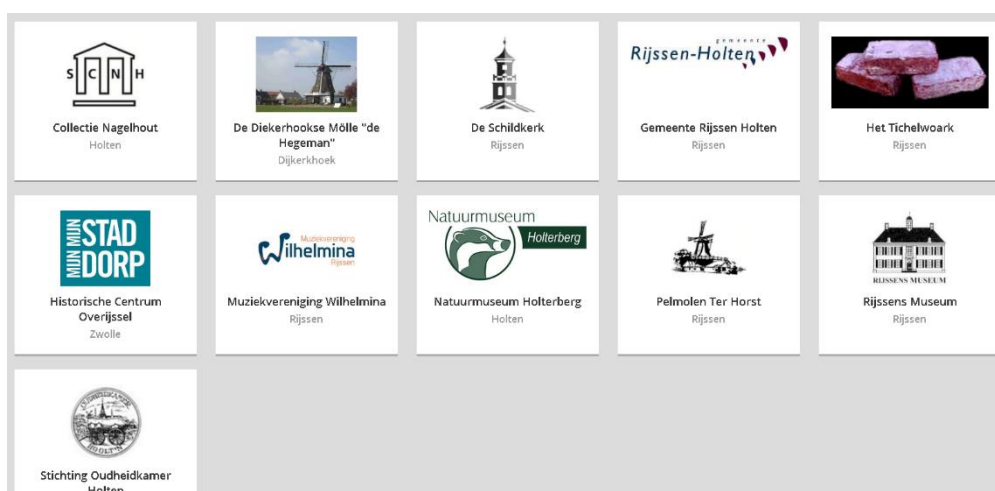
Bijlage 6. Erfgoed organisaties en samenwerking

Bij het erfgoed in Rijssen-Holten wordt de samenwerking gezocht met diverse instanties en instellingen.

Landelijk en provinciaal wordt de samenwerking gezocht met diverse instanties. Zoals de Rijksdienst voor cultureel erfgoed (RCE), provincie Overijssel, Het Oversticht, Het Restauratiefonds. Adviesbureaus voor monumenten.

In Rijssen – Holten is samenwerking

- Stuurgroep erfgoed Rijssen – Holten
- Rijssense musea
- Oudheidkamer Hoolt'n
- Monumenteigenaren
- Stichtingen en verenigingen op monumentaal, (sociaal) cultureel gebied en vrijwilligersgroepen
- Archeologiegroepen
- Educatie: ViaVie Welzijn, basisscholen, voortgezet onderwijs
- Omliggende gemeenten
- Bedrijven: middenstand, industrie
- Bouwbedrijf, architecten en demontage-/ sloopbedrijven
- Oudheidkundige instituten
- Kerkbeheerders
- Recreatieverenigingen en -bedrijven
- Individuele cultuurhistorische deelnemers, zoals archeologen, historici

Bijlage 7. Erfgoed en marketing, info en promotie en digitalisering

Het erfgoed is de belangrijkste promotie voor recreatie en toerisme. Het oude landschap en de historisch gegroeide kernen van Rijssen en Holten maken de gemeente aantrekkelijk voor toerist en dagjesmensen. De website <https://www.visitrijssenholten.nl/> geeft hier een goed visitekaartje voor af. De gemeente is uniek in haar verschijning met natuurgebieden, landgoederen, oude cultuurlandschappen en bergen en beekdalen.

De Landschapsbiografie, gemaakt door Martijn Horst van Landschap Overijssel beschrijft de ontstaansgeschiedenis van ons landschap. Daarin staat in 72 pagina's wat de Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal samenbindt. In het document kan iedere streekbewoner de wortels van zijn woongebied opduikelen. In drie kaarten kun je door de tijd terug kijken en zien hoe het gebied zich na de ijstijd heeft ontwikkeld, waar de zandruggen liggen, de heidegebieden, waar bos is aangeplant, en waar de nederzettingen ontstonden. Tot en met de ruilverkavelingen aan toe. De landschapsbiografie is via de volgende link te bekijken; <http://www.touristserver.nl/file/3010/NP+SallH-TwentsR+-+Landschapsbiografie+-+Boek+-+okt2021+LR+small+jpg90.pdf>

In 2018 trad Rijssen officieel toe tot het nieuwe Hanzeverbond. Het oudste bewijs van de relatie van Rijssen met het Hanzeverbond is een brief uit 1355. Bij het binnenkomen van de gemeente wijzen borden al op dit oude bestaansrecht.

Een schat aan informatie is te vinden op de website www.erfgoedrijssenholten.nl. Doel van de website is om een breed gedragen erfgoedssite te zijn. Waar alle belanghebbenden in de gemeente Rijssen-Holten zich presenteren en deel van uitmaken. Het zou in principe kunnen uitgroeien tot een plaatselijk/regionaal kennis- en adviescentrum op het gebied van erfgoed.

Achter de schermen wordt er gewerkt aan de inrichting van een digitale lokale cultuurhistorische kaart. Deze digitale kaart gaat een breed scala aan lokale erfgoed informatie op een kaart ontsluiten. Onder andere de volgende cultuurhistorische objecten zijn op termijn te bekijken; industrieel erfgoed, agrarisch erfgoed, aangewezen monumenten, karakteristieke panden, archeologische waarden, oude verdedigingslijnen, enzovoort.

De Erfgoedpluim is een initiatief van de Erfgoedadviesraad in samenwerking met de gemeente Rijssen-Holten. De pluim is een aanmoedigingsprijs voor een persoon of organisatie die zich op bijzondere wijze inzetten voor de instandhouding van het ruimtelijk erfgoed in Rijssen-Holten. Het achterliggende doel van de erfgoedpluim is om het erfgoed in Rijssen-Holten te promoten en de vele vrijwilligers en erfgoed professionals waardering te geven voor hun inzet. De erfgoedpluim is dan ook een aanmoedigingsprijs voor personen of organisaties om de parels in de gemeente, groot en klein, te blijven omarmen en onderhouden.

Bijlage 8 Financiering van Erfgoed

Binnen de gemeentelijke begroting is elk jaar een bedrag van circa € 38.000 euro beschikbaar voor erfgoed. Deze middelen worden voornamelijk gebruikt om de gemeentelijke monumenten financieel te ondersteunen bij het uitvoeren van onderhoud / restauratie en het laten opstellen van inspectierapporten. Deze gemeentelijk subsidie is ook beschikbaar voor rijksmonumenten als het gaat om subsidiëren van inspectierapporten. Sinds enkele jaren wordt dit budget overschreden. Vanuit de in de jaren daarvoor opgebouwde reserve kan nog subsidie worden toegekend. Echter als deze (op zich positieve) tendens zich doorzet komt het einde van de reservepot in zicht. Gezien de ambities en de nieuwe activiteiten zoals neergelegd in deze nota wordt een verruiming van het budget gevraagd.

Voor eigenaren van rijksmonumenten gelden geen gemeentelijke subsidiemogelijkheden. Hiervoor kunnen eigenaren gebruik maken van landelijke regelingen. Of leningen via het Restauratiefonds.

Incidenteel worden er ook gemeentelijke middelen beschikbaar gesteld voor uitvoeringsprojecten met een erfgoed link. Bijvoorbeeld is er flink geïnvesteerd in een meer historisch karakter van het centrum van Rijssen. De openbare ruimte is opnieuw ingericht en de gevelsubsidieregeling zijn hiervan een uitwerking. Ook het Masterplan Oosterhof, herstel oude begraafplaats zijn projecten die een duidelijke erfgoed component hebben.